

OVER MIEREN, ROOK EN BESLUITVORMING ROND INVESTERINGSPROJECTEN EN NIEUWE REGELGEVING

Peter Van Humbeeck

*Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)
Universiteit Antwerpen (UA)*

De twee commissies voor de versnelling van investeringsprojecten hebben hun aanbevelingen geformuleerd. De rode draad is dat de procesarchitectuur van de besluitvorming rond grote investeringsprojecten moet worden bijgestuurd. Anders en beter beslissen is noodzakelijk. Vervang in hun analyse de woorden investeringsprojecten door regelgeving en vergunningen door decreten, en de 'match' met de problematiek van onze slechte regelgeving is bijna perfect. Dat blijkt uit de opvallende parallellen tussen de voorstellen van de commissies voor de versnelling van investeringsprojecten en de voorstellen van de SERV voor de verbetering van het regelgevingsproces. Finaal vergen effectieve oplossingen om de besluitvorming structureel te verbeteren een aanpassing van de cultuur en de incentives van beleidsmakers. Juridisering van de problematiek is contraproductief.

1. SMOKE

U kent het genre ongetwijfeld. Losstaande verhaallijnen die aan het eind samenkomen. 'De Mieren' (Les Fourmis, 1991) van Bernard Werber is zo'n boek. Wanneer wetenschapper Edmond Wells sterft, laat hij zijn huis na aan zijn neef Jonathan. Die ontdekt in de kelder een afgesloten deur, met de gebiedende boodschap: ga nooit de kelder in! Op het moment dat Jonathan toch de kelder ingaat, ontdekt één van de bewoners van Bel-O-Kan, een mierenstad zes kilometer verder, dat er zich vreemde dingen afspelen. Maar niemand wil naar hem luisteren... Een ander voorbeeld is Smoke (1995), een film met Harvey Keitel, William Hurt en Forest Whitaker. Een sigarenverkoper, een uitgebluste romanschrijver, een vrouw met een drugsverslaafde dochter. Al deze mensen lijken weinig met elkaar gemeen te hebben. Maar als ze elkaars paden kruisen, hebben ze een onuitwisbare invloed op elkaars leven... Dit artikel is een derde voorbeeld.

2. ZOMER 2009

Brussel, zomer 2009. De Vlaamse regeringspartijen bereiken overeenstemming over een regeerakkoord. Zij schrijven dat het zowel voor publieke als voor private investeerders steeds moeilijker wordt om binnen een redelijke termijn belangrijke investeringsprojecten te realiseren. Lange procedures en besluiteloosheid leiden tot kwaliteitsverlies en oplopende kosten. Dit is nefast voor de welvaart en de concurrentiepositie van Vlaanderen. De Vlaamse regering richt een Commissie Investeringsprojecten op ('Commissie Bex'). Het Vlaams parlement richt ook een commissie op (de commissie ad hoc Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten of 'Commissie Sauwens'). De commissies krijgen de opdracht om voorstellen uit te werken voor verbetering van de besluitvorming rond grote investeringsprojecten en infrastructuurwerken.

Brussel, zomer 2009. Drie kilometer verder. De Vlaamse sociale partners bereiken in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) overeenstemming over de prioritaire stappen voor de operationalisering van het Pact 2020. Dat pact is begin 2009 afgesloten tussen de Vlaamse regering, de sociale partners en het georganiseerde middenveld. Eén van ambities van het Pact is om "maatregelen te nemen om de kwaliteit van nieuwe regelgeving en nieuwe beleidsbeslissingen substantieel te verhogen". Slechte regelgeving leidt tot kwaliteitsverlies en oplopende kosten. Dit is nefast voor de welvaart en de concurrentiepositie van Vlaanderen. De SERV krijgt de opdracht om voorstellen te doen om de situatie te verbeteren.

3. WINTER 2009

Vlaams Parlement, Winter 2009. De Commissie Sauwens organiseert hoorzittingen met overheidsdiensten, stakeholders en buitenlandse experts¹. Die leggen uit dat het probleem vooral ligt bij een gebrek aan procesarchitectuur. Vooral het voortraject wordt gebrekkig gevoerd: oplossingen worden naar voor geschoven zonder dat het probleem voldoende is geanalyseerd, alternatieven worden niet tijdig en niet grondig onderzocht, publieke consultatie komt te laat, er is weinig zicht op de impact van die consultatie op de besluitvorming. Zij wijzen erop dat daardoor fundamentele discussies over nut en noodzaak van een project steeds blijven terugkomen op latere momenten in het besluitvormingsproces en leiden tot extra proceslast (bezwaarprocedures, beroepsprocedures, extra besluitvorming). “Er is niet zozeer meer inspraak nodig, maar inspraak op juiste moment. De tijd bij aanvang geïnvesteerd, levert aan einde van de rit kwaliteit, draagvlak en tijdswinst op”². De beide commissies studeren, komen samen tussen de sneeuwbuien door, en volgen de gemaakte analyse. Ook zij wijten het probleem aan een gebrekkige procesarchitectuur en procesvoering. ‘Sneller door beter’ wordt volgens de commissies vooral gerealiseerd door een meer doordachte manier van werken en beslissen: een stapsgewijze aanpak van de voorbereiding, de planning en de uitvoering van investeringsprojecten.

Wetstraat, Winter 2009. De SERV neemt eerdere evaluaties en buitenlandse rapporten door. Hij vraagt een reeks instanties om op een eigen ontwerprapport te reageren³. Uit de analyse en reacties blijkt dat er al goede maatregelen werden genomen om de kwaliteit van de (besluitvorming over) beleid en regelgeving te verbeteren, zoals de hervorming van het strategisch adviesstelsel⁴ en vooral de invoering van reguleringimpactanalyse of RIA⁵. Bovendien zijn er verspreid goede voorbeelden van tijdig overleg (zoals conceptnota's, groenboeken, witboeken) of van gebruik van nieuwe consultatiemethoden (zoals open internetconsultaties). Maar het concrete resultaat is nog heel beperkt. In Vlaanderen zijn veel beleids- en regelgevingsprocessen ondoorzichtig en gesloten. Consultaties gebeuren te weinig, te laat, met korte deadlines, dikwijls enkel omdat het verplicht is, en zonder veel feedback nadien⁶. Het gaat vaak om formalistische, rituele verplichtingen om liefst bevestiging te verkrijgen voor wat al werd beslist, in plaats van hulpmiddelen om beter te beslissen. Een kernpunt moet zijn dat onderbouwing, consultatie en advies tijdig gebeuren, niet nadat de beslissingen al zijn genomen⁷. Volgens de SERV leidt vroeger en beter onderbouwen en consulteren niet tot langere maar integendeel tot kortere doorlooptijden⁸, een groter draagvlak, meer stabiele regelgeving en meer tevreden ‘klanten’.

¹ Onder meer de departementen LNE, RWO en MOW, en suggesties en voorstellen van ACW, Boerenbond, UNIZO, VOKA, VVSG, de Vereniging voor Ruimtelijke Planning (VRP), de MORA, de Vlaamse Havencommissie, het Rekenhof, de Bond Beter Leefmilieu, de Vlaamse Confederatie Bouw, Technum en Grontmij, naast enkele buitenlandse experts.

² Verslag namens de Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten. Vlaams Parlement, stuk 55 (2009-2010) – Nr.2.

³ De SERV ontving reacties van de Minister president, de Voorzitter van het Vlaams parlement, twee Commissievoorzitters, het CAG (College van Ambtenaren-gerenaal), VLABEST (Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken), SARIV (SAR Internationaal Vlaanderen), SAR WGG (SAR Welzijn, Volksgezondheid en Gezin), SARC (SAR Cultuur, Jeugd, Sport en Media), VLOR (Vlaamse onderwijsraad), VRWI (Vlaamse raad voor wetenschap en innovatie), Vlaamse woonraad, Minaraad, MORA (Mobiliteitsraad), SARO (SAR Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed), SALV (SAR Landbouw en Visserij), Vlaamse jeudgraad, ICW (Interuniversitair Centrum voor Wetgeving), SBOV (Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen), de Verenigde verenigingen en (via een rondgestuurde vragenlijst) onder meer van de cellen wetkwaliteit van verschillende beleidsdomeinen en entiteiten zoals de Dienst Wetsmatiging, VDAB, VLM en OVAM. Daarnaast had het Secretariaat van de SERV contacten en gesprekken met buitenlandse experts, o.a. van de OESO.

⁴ Met in het kielzog ervan een uitbreiding van de adviesvraagplicht van decreten tot decreten en strategische uitvoeringsbesluiten, een verhoging van de minimumtermijn voor adviezen van 3 naar 10 dagen en een verplichting voor de regering om “aan de strategische adviesraad duiding en toelichting te verstrekken over de beslissing die de Vlaamse Regering neemt inzake dossiers waarover de strategische adviesraad verplicht werd geraadpleegd”.

⁵ Voor meer informatie over RIA, zie Van Humbeeck, Peter. Regulatory impact analysis in Flanders and Belgium: an update on the experience and challenges. ICW Working Paper nr. 2, 2009. www.centrumwetgeving.be.

⁶ Voor meer informatie over consultatie, zie Van Humbeeck, Peter. Anders en beter consulteren: een prioriteit voor het Vlaamse wetgevingsbeleid. ICW Working Paper nr. 3, 2010. www.centrumwetgeving.be.

⁷ De SERV schrijft: “Vandaag gebeuren consultaties doorgaans na de 1e principiële goedkeuring van een dossier door Vlaamse regering. Het zwaartepunt van de inhoudelijke voorbereiding en de politieke discussie ligt echter vóór die eerste principiële goedkeuring. Nadien is het politiek moeilijk om nog fundamentele wijzigingen aan te brengen, waardoor te weinig met de adviezen rekening kan worden gehouden. Dat is niet alleen een verspilling van mensen en middelen, maar creëert ook een permanente conflictsfeer en een vertraging van de besluitvorming”.

⁸ Van lange vertragingen door consultatie is volgens de SERV geen sprake. De reden ligt veeleer bij een gebrekkige planning en procedureverloop. Met name ook bij de late fase waarin wordt geconsulteerd: doordat ‘de juiste vragen’ niet ‘in de juiste volgorde’ ‘op het juiste

4. LENTE 2010

Lente 2010. Maar nog altijd heel koud. De Commissie Berx en de Commissie Sauwens beëindigen hun werkzaamheden. Zij presenteren hun conclusies⁹. Hun rapporten bevatten talrijke punctuele voorstellen, maar ook structurele voorstellen voor (1) betere onderbouwing, (2) tijdige en beter consultatie, (3) een goede procesarchitectuur, (4) de realisatie van belangrijke randvoorwaarden.

- *Betere onderbouwing.* De Commissie Berx schrijft dat men altijd moet beginnen met een grondige analyse van een maatschappelijke probleem of opportuniteit. Daarna moeten in een 'verkenningfase' alternatieven worden geïnventariseerd. Vervolgens moeten de na openbaar onderzoek en inspraak overgehouden alternatieven op hun relevante strategische effecten worden onderzocht. Hoe groter de impact, hoe directer, intensiever en interactiever de communicatie en participatie moet zijn. De Commissie Sauwens zit op dezelfde lijn. Zij beklemtoont "de ontwikkeling van een gestandaardiseerde ex ante evaluatiemethode voor maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten, zoals MKBA (maatschappelijke kosten-baten analyse). De methode dient een integrale beoordeling van de verschillende effecten toe te laten. De doelstellingen moeten niet alleen van één kant komen, want er zijn milieudoelstellingen, sociale doelstellingen, economische doelstellingen, en die moeten samen genomen en geïntegreerd in één project".
- *Tijdige en beter consultatie.* De Commissies noteren in hun rapport dat er in aanvulling van maatschappelijk evaluaties zoals MKBA ook een analyse nodig is van de visie van de belanghebbenden. Zij menen dat van bij de start een gedegen en brede inspraak moet plaatsvinden, en dat consultatie en communicatie "breed, vroegtijdig en laagdrempelig" georganiseerd worden, doorheen het hele planningsproces. Wat specifiek beleidsplannen betreft, stelt de commissie Sauwens voor om in twee stappen te werken: eerst een conceptnota ('groenboek') waarrond een breed maatschappelijk debat wordt georganiseerd, vervolgens de uitwerking van het eigenlijke plan.
- *Goede procesarchitectuur.* De kern van het betoog van de beide commissies ligt in een aanpassing van de procesarchitectuur. Kernpunt is dat maatwerk nodig is in aanpak en proces¹⁰. Daarom stellen de Commissies voor om van bij het begin te werken met een voortdurend bij te werken *procesnota of startnota*, en om een set *formats* uit te werken, waaruit kan worden gekozen op maat van het project. In die startnota worden de doelstellingen en projectalternatieven omschreven, de belanghebbenden in kaart gebracht, en het projectplanningstraject en de procesorganisatie bepaald (aanduiding procescoördinator en projectgroep, tijdsplanning, inspraak- en beslismomenten...). Een ander voorstel is om een publiek *platform* te creëren, waarop ten alle tijden informatie beschikbaar is over de stand van zaken en uitvoering van (strategische) investerings- en infrastructuurprojecten.
- *Randvoorwaarden.* De Commissies schrijven dat een snellere en betere realisatie van investerings- en infrastructuurprojecten niet alleen een kwestie is van een betere organisatie van besluitvormingsprocessen en van aanpassingen aan de regelgeving. Er is ook en vooral een andere bestuurscultuur nodig, naast mensen en middelen. Zij vragen kennisuitbouw op twee niveaus: op niveau van elk individueel infrastructuur- of investeringsproject (projectmanager) en op overkoepelend niveau (expertise in strategisch projectmanagement waaruit kan worden geput voor de procesbegeleiding van infrastructuur- en investeringsprojecten). De

moment' worden gesteld, komen discussies over alternatieve beleidsopties vaak pas aan het eind van het besluitvormingsproces aan de oppervlakte, op het moment dat er al een helemaal uitgewerkte regeling voorligt. Dat leidt niet zelden tot ofwel grote vertragingen omdat er opnieuw moet worden begonnen, ofwel tot conflictsituaties waarbij de regering reeds gemaakte en vaak al gecommuniceerde keuzes niet meer in vraag wil stellen, ofwel tot problemen in de uitvoering (ineffectieve regelgeving, te hoge nalevingskosten enz.), met in het beste geval reparatiewetgeving voor gevolg.

⁹ Naar een snellere en betere besluitvorming over complexe projecten. Verslag van de Commissie Investeringsprojecten. Voorzitter Cathy Berx. (UA, Gouverneur provincie Antwerpen); leden: Marc Boes (KULeuven), Norbert De Batselier (VUB), Kurt Deketelaere (KULeuven), Filip De Rynck (Hogeschool Gent), Marc Dillen (Vlaamse Confederatie Bouw), Secretaris Hans Ides
Voorstel van resolutie van de heren Johan Sauwens, Sas van Rouveroi, Bart Martens, Jan Peumans en Lode Vereeck, mevrouw Mieke Vogels en de heer Dirk de Kort betreffende aanbevelingen aangaande de versnelling van maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten: Sneller door Beter. Vlaams Parlement, Stuk 395 (2009-2010) – Nr. 1 (2009-2010).

¹⁰ "Projectmanagement moet op maat werken omdat elk project om vele redenen anders is. Anders zouden het ook geen complexe projecten zijn. De verscheidenheid betekent dat wat in de ene context werkt, dat niet noodzakelijk doet in een andere. Een bepaalde samenstelling van een stuurgroep bijvoorbeeld kan in project X goed werken, maar niet voor project Y. We geloven niet in passe-partout formules, in voorgebakken manieren van aanpak, in copies van methodes, in uniformisering van aanpak."

Commissies menen dat ook moet worden gewerkt aan de ontkokering en betere samenwerking van de administratie en vinden dat dit moet worden vertaald in de waardering en evaluatie van in het bijzonder de leidende ambtenaren.

Lente 2010. De sociale partners zitten samen op de SERV. Zij keuren een reeks voorstellen voor betere regelgeving goed¹¹.

- *Betere onderbouwing.* De voorstellen van de Commissies Berx en Sauwens voor betere onderbouwing (niet te snel gaan naar oplossingen, maar starten met een goede probleemverkenning, dan alternatieven inventariseren, inspraak, effecten van alternatieven onderzoeken, alternatieven vergelijken... binnen een geïntegreerd analysekader zoals MKBA) zijn op het vlak van betere regelgeving al geïmplementeerd in Vlaanderen. Met name door de invoering van RIA. Alleen, RIA werkt (nog) niet. "Het formalisme moet eruit", schrijft de SERV. Daarom moet RIA selectiever gebeuren - voor echt belangrijke maatregelen - en vroeger in beleidsprocessen starten. De selectie kan gebeuren via de regelgevingsagenda's (zie verder). Tijdige opstart kan volgens de SERV via pre-RIA: een document dat via 'openbaarmaking en raadpleging' inzicht geeft in de probleemstelling en doelstelling, de mogelijke beleidsopties en de 'mapping' van de stakeholders die in het verdere proces betrokken zullen worden.
- *Tijdige en beter consultatie.* De voorstellen van de Commissies Berx en Sauwens voor tijdige en betere consultatie (van bij de start, breed, laagdrempelig, op strategisch belangrijke momenten doorheen het hele proces, zorgen voor feedback, werken met conceptnota's of groenboeken en witboeken) zijn voor betere regelgeving al vroeger gedaan. De Vlaamse RIA-handleiding bevat daarover zelfs duidelijke richtlijnen (plan uw consultatie, consulteer vroeg genoeg, maak consultatie transparant, kies een geschikte consultatiemethode, hou de drempel laag, maximaliseer de respons, geef feedback). Maar voor de praktijk heeft dit nog weinig veranderd. De SERV herhaalt zijn vraag om voor belangrijke regelgeving meer gebruik te maken van conceptnota's op basis waarvan reeds tijdens de conceptfase het overleg over de wenselijkheid en inhoud van een nieuwe regelgeving kan gebeuren. Verder schrijft de SERV dat 'betere regelgeving' in Vlaanderen sterk gebaat zou zijn bij een expliciet consultatiebeleid, minimumnormen voor consultatie, een consultatiehandleiding, een centrale inspraakwebsite enz. Maar daadwerkelijke verbetering vergt volgens de SERV in de eerste plaats een andere ingesteldheid.
- *Goede procesarchitectuur.* Net zoals bij de twee commissies, ligt de kern van het betoog van de SERV in een aanpassing van de procesarchitectuur. Volgens de SERV moet de voorbereiding van beleid en regelgeving telkens wordt gezien als project, waarvoor steeds een goede projectvoorbereiding en een planning van de belangrijkste processtappen nodig zijn. Een kernpunt voor de SERV is, net als bij de commissies, dat maatwerk mogelijk moet zijn, zodat formalisme wordt vermeden en processen afgestemd zijn op de kernmerken van de situatie. Concreet stelt de SERV voor om te werken met 'roadmaps', die een planning van de belangrijkste processtappen bevatten (vergelijk met de door de commissies voorgestelde procesnota/startnota). Als hulpmiddel werkt de SERV in zijn rapport enkele voorbeeldprocessen uit ("*draaiboeken voor de regelgeving*", bv. pre-RIA-procedure, witboekprocedure...; vergelijk met de door de commissie Berx voorgestelde formats). Stimulering van roadmaps – alsook feedback erop en opvolging ervan – kan volgens de SERV gebeuren via kennisgeving ervan aan parlement, adviesraden en publiek (vergelijk met het door de commissie Berx voorgestelde publieke platform). Ook hier kan worden vastgesteld dat zo'n platform in feite al bestaat voor betere regelgeving, met name in de vorm van de regelgevingsagenda's. Die zorgen vandaag al voor een vroege publieke kennisgeving over geplande regelgevingsinitiatieven. Het voorstel van de SERV is om de roadmaps beschikbaar te stellen via eenvoudig 'doorklikken' op de dossiers in de reeds bestaande *regelgevingsagenda's* bij de beleidsnota's.
- *Randvoorwaarden.* Ook op het vlak van de randvoorwaarden zijn de voorstellen van de beide commissies en van de SERV opvallend gelijklopend. De SERV wijst op het belang van een andere beleidscultuur. De SERV vraagt verder, net zoals de commissies, om capaciteit voor betere regelgeving op te bouwen en de taken en verantwoordelijkheden goed vast te leggen. Ook hier staat 'betere regelgeving' verder dan 'versnelling investeringsprojecten': er is een minister expliciet bevoegd, er is een centrale kenniscel (Dienst Wetsmatiging) die

¹¹ SERV. Advies: Betere regelgeving voor een effectieve en efficiënte overheid en meer welvaart en welzijn
SERV. Rapport: Wetgevingsprocedures, -structuren en -instrumenten in Vlaanderen: een evaluatie van 10 jaar wetgevingsbeleid in Vlaanderen.

zorgt voor aansturing, coördinatie en kennisopbouw, er wordt geïnvesteerd in procesbegeleiding (via de departementale cellen wetskwaliteit), 'betere regelgeving' werd al eens geïntegreerd in de persoonlijke taakstellingen van elke leidend ambtenaar... Alleen, deze structuren en instrumenten werken nog niet voldoende. De SERV schrijft in zijn rapport dat de positionering, middelen en autoriteit van zo'n kenniscellen belangrijke vereisten zijn, samen met expertise in die cellen en met de 'informele' autoriteit als gevolg van die expertise of van het politieke gewicht dat aan het thema wordt gegeven. Die voorwaarden zijn vandaag niet altijd vervuld, niet op het niveau van de centrale cel, en zeker niet op niveau van de departementale cellen wetskwaliteit. Ook leidend ambtenaren hebben, ondanks stimuli via persoonlijke taakstellingen en via monitoring en benchmarking van de prestaties, nog weinig leiderschap voor betere regelgevingsprocessen getoond.

5. DE PLOT

In 'Smoke' en in 'De mieren' weten we hoe het afloopt. In het ene geval komt alles goed, in het andere geval blijft de lezer verweesd achter... Wij hebben nog de keuze. Het einde van ons verhaal moet immers nog worden geschreven. In wezen is dit artikel dus niet meer dan de trailer van een film of de achterflap van een boek. In elk geval zullen de beide verhalen straks samen komen, op de tafel van dezelfde beleidsmakers. Die ontvangen echter veel verhalen, en ze spreken ook een vreemde taal. We verwachten dus dat er zoals steeds zal worden geknipt en gedubt: dat vooral de zichtbare en vlot communiceerbare juridische aanpassingen die de beide commissies hebben voorgesteld voor de versnelling van investerings- en infrastructuurprojecten (zoals wijzigingen aan de MER-regelgeving) worden doorgevoerd (uitgezonden), dat maatregelen waarmee op korte termijn minder te oogsten valt zoals capaciteitsopbouw buiten beeld blijven (worden geknipt), en dat de voorstellen om de procesarchitectuur te verbeteren, de onderbouwing te versterken en anders en vroeger te consulteren juridisch worden verankerd in een decreet (gedubt in wetgeving, de taal van de macht)¹². Zo'n decreet gaat echter het verschil niet maken. Dat leert de ervaring met 'betere regelgeving'. Daar staan we verder dan voor investeringsprojecten (er is al RIA, er is al een regelgevingsagenda, er is al een kenniscel...). Maar die juridisering en formalisering werkt niet echt. Het probleem is er immers een van houding, organisatie, competenties en vaardigheden. Dat kan niet per decreet worden gewijzigd. Meer nog: juridisering is dikwijls contraproductief omdat het maatwerk bemoeilijkt, terwijl in besluitvormingsprocessen maatwerk net essentieel is. Oplossingen voor de bestaande problemen die ook in de praktijk verschil maken, vergen in de eerste plaats procesdenken in plaats van proceduredenken, en moeten zich richten op een aanpassing van de cultuur en de inventives van beleidsmakers. Dat is althans de les uit 10 jaar Vlaams wetgevingsbeleid, die ook nuttig is voor versnelling investeringsprojecten. Er zijn in elk geval ook voor betere regelgeving nog belangrijke stappen te zetten en randvoorwaarden te realiseren. Dat die stappen en randvoorwaarden voor een groot stuk dezelfde zijn als voor de verbetering van besluitvormingsprocessen rond grote investerings- en infrastructuurprojecten, creëert een enorme opportuniteit voor synergie en voor wederzijdse versterking van de aanwezige dynamiek (een 'happy end').

¹² Dat laatste lijkt al te gebeuren aangezien bijvoorbeeld het Netwerk participatie een decreet heeft voorgesteld als de te volgen weg naar een meer participatieve besluitvorming rond investeringsprojecten (zie www.netwerkparticipatie.be). De Commissie Bex schrijft: "Wel is er nog discussie over de vraag of en zo ja hoe deze voorfase een decretale verankering moet krijgen, dan wel of een uitgewerkt model van hoe deze voorfase er best kan uitzien bij voorkeur enkel wordt aangereikt als een zeer goede, best te volgen praktijk die zo weinig mogelijk of zelfs helemaal niet juridisch wordt geregeld en bijgevolg ten volle haar "informeel", in de zin van "vormvrij"-karakter behoudt". In het regeerakkoord is een 'infrastructuurdecreet' voorzien...